



INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel.(373 22) 820 611, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: virgiliu.barda@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 01/19

mun. Chișinău

09 ianuarie 2020

Virgiliu BARDĂ, inspector de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Lupan Valeriu, IDNP- [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus,

A CONSTATAT:

La 16 octombrie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 5001.

La 28 octombrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu, pentru verificare, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, prin dispoziția nr. 17 din 04.03.2019, a angajat-o pe soția sa, dna [REDACTED], în funcția de arhivar în primăria Cuhureștii de Sus pe 0,5 unități funcție.

În conformitate cu prevederile art. 29 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate sesizarea formulată de o persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat trebuie să întrunească condițiile de formă și conținut stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova.

La 28 octombrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 355/19, în privința dlui Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în cadrul căruia s-a verificat respectarea regimului juridic al conflictelor de interese la emiterea actelor administrative în privința soției sale, dna [REDACTED], arhivar în primăria Cuhureștii de Sus.

Prin scrisoarea nr. 04-19/2793 din 30 octombrie 2019, care conform avizului de recepție nr. DS2035769788AS a fost recepționată la 04 noiembrie 2019, dl Lupan Valeriu a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul art. 20 alin. (1) lit. b), art. 32 alin. (3) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate inspectorul de integritate a solicitat informații și documente necesare desfășurării controlului de la Primăria Cuhureștii de Sus.

Potrivit informațiilor din sistemul informațional e-Integritate dl Lupan Valeriu este subiect al declarării averii și intereselor personale ca urmare a exercitării funcției de primar al comunei Cuhureștii de Sus, în care a fost numit prin hotărârea/decizie Judecătorească (3-55/2015), iar în urma alegerilor locale din 20.10.2019, a obținut încă un mandat de primar. Declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 a depus-o în termen.

În compartimentul "Informații generale despre subiectul declarării" dl Lupan Valeriu a indicat că dna [REDACTED] este soția sa.

În compartimentul "Venituri" dl Lupan Valeriu a indicat că soția sa, dna [REDACTED], a primit salariu de la primăria Cuhureștii de Sus.

În cadrul controlului inspectorul de integritate a stabilit că dl Lupan Valeriu a emis în calitate de primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus în privința dnei [REDACTED], arhivar în primăria Cuhureștii de Sus, următoarele acte administrative (dispoziții):

1. Dispoziția nr. 105 din 26.08.2016, cu privire la acordarea concediului și ajutorului material dnei [REDACTED] (cât și cererea ce a stat la baza emiterii dispoziției enunțat);
2. Dispoziția nr. 64 din 01.08.2017, cu privire la acordarea concediului și ajutorului material dnei [REDACTED] (cât și cererea ce a stat la baza emiterii dispoziției enunțat);
3. Dispoziția nr. 91 din 23.08.2018, cu privire la acordarea concediului și ajutorului material dnei [REDACTED] (cât și cererea ce a stat la baza emiterii dispoziției enunțat);
4. Fișa de evaluare a performanțelor profesionale individuale din 28.12.2018, a dnei [REDACTED];
5. Dispoziția nr. 17 din 04.03.2019, cu privire la transferarea pe 0,5 unități funcție de arhivar dna [REDACTED] (cât și cererea ce a stat la baza emiterii dispoziției enunțat);
6. Dispoziția nr. 103 din 31.07.2019, cu privire la acordarea concediului și ajutorului material dnei [REDACTED] (cât și cererea ce a stat la baza emiterii dispoziției enunțat);

Astfel, pînă la intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, din 01.06.2018, atunci cînd soția a obținut statutul de persoană apropiată, dl Lupan Valeriu, în cazul apariției unui conflict de interese real, ar fi avut obligația să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior și reeșind din noțiunea din aceeași lege le momentul repectiv, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, iar **interes personal** – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale, precum și orice interes care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei.

Conform informațiilor din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese și de soluționarea conflictelor de interese reale declarate de către subiecții vizați în art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, s-a constatat lipsa înscrisurilor în privința dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus,

apărute la semnarea actelor administrative (dispoziții) în privința soției sale, dna [REDACTED], arhivar în cadrul primăriei Cuhureștii de Sus.

Punctul de vedere al persoanei supusă controlului.

Prin scrisoarea nr. 04-19/3145 din 21 noiembrie 2019, care conform avizului de recepție nr. DS2035836820AS a fost recepționată la 26 noiembrie 2019, dl Lupan Valeriu a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra respectării/nerespectării regimului juridic al conflictelor de interese reglementat de prevederile art. 12 și art. 14 din Legea nr. 133/2017 privind declararea averii și a intereselor personale la emiterea actelor administrative în privința soției sale, dna [REDACTED], arhivar în cadrul primăriei Cuhureștii de Sus.

Exercitându-și dreptul prevăzut de art. 37 alin.(3) din Legea nr. 132/2017 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dl Lupan Valeriu și-a prezentat în scris punctul de vedere asupra obiectului controlului în care comunică că din lipsă de timp, nu a intrat complet în esența Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, nerespectând art. 15 alin. (5) din aceeași lege, din motiv că nu a cunoscut tematica și consecințele ulterioare. Totuși în dispozițiile emise față de soția dumnealui, nu a avut interese personale de a o proteja, fapt ce demonstrează emiterea dispoziției nr. 17 din 04.03.2019, cu privire la reducerea la 0,5 unități arhivar, de la data de 01.03.2019, iar la data de 25.11.2019. prin dispoziția nr. 159, a fost delegat secretarul consiliului [REDACTED], pentru a îndeplini atribuțiile ce vizează raportul de serviciu a dnei [REDACTED].

Aprecierea inspectorului de integritate.

Inspectorul de integritate observă că verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, la emiterea actelor administrative enumerate supra urmează a fi efectuată prin prisma prevederilor Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale și ale Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, noțiunile de conflict de interese, interes personal și persoane apropiate sunt definite după cum urmează:

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din aceeași lege, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt conducătorii organizațiilor publice și adjuncții acestora.

Potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (3), (4), (5), (7) și (10) din Legea sus menționată:

(3) **Conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

(5) Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(7) Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sânt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5).

(10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin.(4) și (7).

Articolul 14 alin. (3) și alin. (4) din aceeași Lege stipulează că:

(3) Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

(4) Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Potrivit art. 23 alin. (4) și (6) din Lege fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză. Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este

decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, iar conform dispozițiilor art. 39 alin. (2) din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămîne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Studiind materialele dosarului de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, nu a declarat și nu a soluționat prin abținere conflictele de interese și a emis cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese actele administrative enumerate supra (dispoziții) în privința dnei [REDACTED].

În corespundere cu dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ca urmare a exercitării funcției de primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, dl Lupan Valeriu este subiect al declarării averii și a intereselor personale, avînd obligația potrivit prevederilor art.12 alin. (4) din aceeași Lege să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu emită actul administrativ în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate pînă la soluționarea conflictului de interese.

Inspectorul de integritate observă că dispozițiile enumerate supra, emise de dl Lupan Valeriu, în calitate de primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, o vizează pe soția sa, dna [REDACTED], care are calitatea de persoană apropiată în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapt ce a influențat sau ar fi putut influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Inspectorul de integritate relevă că dl Lupan Valeriu la emiterea dispozițiile enumerate anterior, a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4) și art. 14 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale deoarece nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor, nu a declarat în scris și nu a soluționat prin abținere conflictul de interese real în care se afla și a admis consumarea conflictele de interese prin emiterea dispozițiilor nominalizate, prin ce a încălcat normele legale privind conflictul de interese.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 12, 14, 15 și 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale inspectorul de integritate,

CONCLUZIONEAZĂ ȘI DECIDE:

1. Se constată că dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictele de interese prin emiterea dispoziției nr. 105 din 26.08.2016, dispoziției nr. 64 din 01.08.2017, dispoziției nr. 91 din 23.08.2018, fișa de evaluare a performanțelor profesionale individuale din 28.12.2018, dispoziției nr. 17 din 04.03.2019, dispoziției nr. 103 din 31.07.2019, prin ce a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

2. Se sesizează Comisia Electorală Centrală, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării mandatului a dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus.

3. Se decede dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data încetării mandatului de primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dl Lupan Valeriu, primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică din data încetării mandatului de primar în cadrul primăriei comunei Cuhureștii de Sus sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dlui Lupan Valeriu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

6. Se publică actul de constatare rămas definitiv pe pagina web oficială a Autorității cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Virgiliu BARDĂ